

บทที่ 3

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่

จากการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 413 คน ซึ่งพบว่า ผู้บริโภคมีความประสงค์จะซื้อสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่ โดยเพศชายและหญิงมักนิยมซื้อตะเกียบและก่องข้าว แต่ไม่นิยมซื้อตุ้มไม้ไผ่ และกระเป๋ามาไม้ไผ่ เมื่อให้เรียงลำดับความชอบในสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่พบว่า สินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่ที่ได้รับความนิยม คือ เตียงไม้ไผ่ ตะกร้าไม้ไผ่ และตะเกียบ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ในการซื้อสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่นั้น ส่วนใหญ่ซื้อไว้ใช้เอง รองลงมา ซื้อเพื่อเป็นของฝาก โดยสินค้าที่นิยมซื้อไว้ใช้เองคือ ก่องข้าวและตะเกียบ ส่วนสินค้าที่นิยมซื้อเป็นของฝากคือ ตะกร้าไม้ไผ่ และที่รองแก้วรองจาน

สำหรับเหตุผลในการเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่นั้น ไม่ว่าจะพิจารณาแยกตามเพศ ตามอายุ รายได้และการศึกษาพบว่า เหตุผลในการใช้เพื่อตัดสินใจซื้อเพราะ ราคาถูกและหาซื้อได้ง่าย แต่เหตุผลที่ไม่นิยมซื้อสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่คือ สินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่ไม่มีความหลากหลายในรูปแบบ

สถานที่จัดจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่ที่เป็นแหล่งที่ผู้บริโภคนิยมไปซื้อ คือ งานแสดงสินค้าร้านค้าทั่วไป และศูนย์สินค้าหัตถกรรม ตามลำดับ สำหรับสถานที่ในการจัดแสดงสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่ที่ผู้ซื้อชื่นชอบคือ ศูนย์สินค้าหัตถกรรม และงานแสดงสินค้า

ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการตลาดที่ผู้ซื้อสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่ที่เป็นที่นิยมมาก ไม่ว่าจะพิจารณาแยกตามเพศ อายุ รายได้และการศึกษา มีความเห็นตรงกัน คือ ส่วนลดเมื่อซื้อในปริมาณมาก บริการส่งสินค้า และของแถม ตามลำดับ

สำหรับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่นั้น แบ่งพิจารณาเป็น 2 ด้านคือ ปัจจัยด้านการตลาดและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมอื่น อาทิเช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น

ปัจจัยด้านการตลาดที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่นั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดคือ ประโยชน์ใช้สอยของสินค้า รองลงมาคือ ราคาที่เหมาะสมกับคุณค่าสินค้า และ ดูแลรักษาง่าย

ส่วนปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคือ ความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย ราคาเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ และเป็นค่านิยมของสังคมไทย ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาโดยรวมของปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยด้านการตลาด และปัจจัยสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าหัตถกรรมไม้ไผ่นั้น เมื่อพิจารณาแยกตามเพศพบว่า มีความคิดเห็นตรงกัน โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ความมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย รองลงมาคือ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ และความเหมาะสมของราคาผลิตภัณฑ์

3.1 วิธีดำเนินการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน

เพื่อให้ทราบข้อมูลทั้งผู้บริโภค และผู้ผลิต ในบทนี้จะเป็นผลจากการศึกษาในส่วนของผู้ผลิต ในหัวข้อ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย แล้วนำเอาข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ เพื่อหาข้อสรุป ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคคลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ ในเขตพื้นที่ภาคอีสาน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคคลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ ในเขตพื้นที่ภาคอีสาน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนไม่น้อยกว่า 18 กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป โดยจำแนกแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง และกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และเว็บไซต์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักหอสมุด และทางระบบอินเทอร์เน็ต

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานและใช้เป็นแนวทางในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยวิเคราะห์แยกประเด็นที่ต้องการศึกษา

3) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในประเด็นสำคัญของวัตถุประสงค์ และขอบเขตในการวิจัย

4) นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ นักวิจัยที่ลงชุมชนและทำการวิจัยเกี่ยวกับไม้ไผ่ จำนวน 1 ท่าน และผู้ประกอบการเกี่ยวกับงานหัตถกรรมไม้ไผ่ จำนวน 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดสอบใช้กับกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ จำนวน 5 ชุด (Try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้ผลิตงานหัตถกรรมทุกจังหวัดในภาคอีสาน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด) โดยใช้แบบสอบถาม

2) ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน จำนวน 12 จังหวัดในภาคอีสาน ได้แก่ (1) กาฬสินธุ์ จำนวน 5 กลุ่ม (2) นครพนม จำนวน 1 กลุ่ม (3) มุกดาหาร จำนวน 1 กลุ่ม (4) ยโสธร จำนวน 5 กลุ่ม (5) ร้อยเอ็ด จำนวน 3 กลุ่ม (6) เลย จำนวน 4 กลุ่ม (7) สกลนคร จำนวน 2 กลุ่ม (8) หนองคาย จำนวน 1 กลุ่ม (9) หนองบัวลำภู จำนวน 1 กลุ่ม (10) อำนาจเจริญ จำนวน 2 กลุ่ม (11) จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1 กลุ่ม และ (12) อุบลราชธานี จำนวน 7 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 33 กลุ่ม โดยใช้แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วมาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ ตามเกณฑ์ที่กำหนด

3) นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

4) นำผลจากการวิเคราะห์ไปใช้ในการแปลความหมายรายข้อ

3.2 การสำรวจข้อมูลกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคอีสาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 19 จังหวัด ได้รับข้อมูลตอบกลับจำนวน 19 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถาม รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 3.1 กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน ในช่วงระหว่าง ปีพ.ศ. 2544-2551
ที่มีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP

ที่	จังหวัด	จำนวน (กลุ่ม)								รวม (กลุ่ม)
		2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	
1.	เลย	4	4	5	7	8	9	9	11	11
2.	หนองบัวลำภู	-	-	-	-	-	-	-	-	13*
3.	หนองคาย	-	-	-	14	-	20	-	10	10
4.	สกลนคร	1	1	-	1	1	1	1	1	1
5.	กาฬสินธุ์	-	-	-	-	-	-	-	-	45*
6.	ร้อยเอ็ด	-	-	-	9	-	9	-	-	9
7.	นครพนม	-	-	-	-	-	-	-	24	24
8.	มุกดาหาร	-	-	-	-	-	-	-	1	1
9.	อำนาจเจริญ	-	-	-	-	-	2	3	19	19
10.	อุบลราชธานี	-	-	-	-	-	-	-	-	74*
11.	ศรีสะเกษ	-	-	-	-	-	12	16	16	16
12.	สุรินทร์	-	-	-	-	-	3	-	4	4
13.	บุรีรัมย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-**
14.	นครราชสีมา	-	-	1	-	-	1	1	2	2
15.	ยโสธร	-	-	-	25	25	29	29	25	25
16.	ขอนแก่น	20	20	20	24	24	26	26	26	26
17.	อุดรธานี	-	-	-	-	1	-	-	-	1
18.	มหาสารคาม	-	-	1	3	25	33	31	33	33
19.	ชัยภูมิ	-	-	-	15	-	22	-	13	13

หมายเหตุ: * หมายถึง ปี 2552 ** หมายถึง ไม่มีข้อมูลกลุ่มอาชีพไม้ไผ่ที่ลงทะเบียน OTOP

ผลจากการสำรวจข้อมูลกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคอีสานซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2544-2551 ที่มีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP เพิ่มเติม ดังนี้

1) ด้านวัตถุดิบ

ปริมาณของวัตถุดิบในบางพื้นที่มีมาก สามารถผลิตได้ตลอดปี แต่มีหลายพื้นที่ที่วัตถุดิบในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีปริมาณไม่เพียงพอเริ่มหายากขึ้น เนื่องจากขาดการปลูกทดแทน หรือ มีการปลูกทดแทน แต่โตไม่ทัน และพื้นที่ปลูกมีน้อย นอกจากนี้มีวัสดุอื่นๆ แทนไม้ไผ่ได้บางผลิตภัณฑ์

2) ด้านการสืบทอดความรู้

ไม่มีการสืบทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขาดการถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่ลูกหลานเยาวชนงานจักสานไม้ไผ่เป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือ มีความละเอียด ประณีต ต้องใช้ความชอบและความอดทน คนรุ่นใหม่จึงไม่สนใจ ทำให้ขาดแรงงานในการผลิตและสืบสานต่อไป

3) ด้านผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์มีราคาถูก ไม่คุ้มค่าแรง ขาดการสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยังไม่มีคุณภาพ ไม่มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ กลุ่มส่วนใหญ่ต้องการทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายตรงกับความต้องการของตลาดปัจจุบัน

4) ด้านการผลิต

ผลิตไม่ทันตามความต้องการของลูกค้า/ตลาด เนื่องจากเป็นงานที่ต้องใช้ความประณีตขาดแคลนแรงงาน กลุ่มจักสานส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ มีผลต่อกำลังการผลิต และจำหน่ายในปริมาณมากๆ มีการผลิตไม่ต่อเนื่อง ส่วนใหญ่จะทำหลังฤดูการทำนา กลุ่มมีความต้องการทุนในการดำเนินงานของกลุ่ม

5) ด้านการตลาด

ขาดตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน

6) ด้านอื่นๆ

รัฐควรมีนโยบายให้ความสำคัญด้านการส่งเสริมอาชีพในชุมชน พัฒนาภูมิปัญญาสู่สากล ส่งเสริมให้มีช่องทางการจำหน่ายมากขึ้น ส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะการให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานฝีมือ โดยจัดให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้และมองเห็นคุณค่าของงานฝีมือจักสานมากขึ้น

3.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาชุมชนหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษาสำรวจความคิดเห็นกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในเขตพื้นที่ 12 จังหวัดในภาคอีสาน ได้แก่ 1) กาฬสินธุ์ จำนวน 5 กลุ่ม 2) นครพนม จำนวน 1 กลุ่ม 3) มุกดาหาร จำนวน 1 กลุ่ม 4) ยโสธร จำนวน 5 กลุ่ม 5) ร้อยเอ็ด จำนวน 3 กลุ่ม 6) เลย จำนวน 4 กลุ่ม 7) สกลนคร จำนวน 2 กลุ่ม 8) หนองคาย จำนวน 1 กลุ่ม 9) หนองบัวลำภู จำนวน 1 กลุ่ม 10) อำนาจเจริญ จำนวน 2 กลุ่ม 11) จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1 กลุ่ม และ 12) อุบลราชธานี จำนวน 7 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 33 กลุ่ม รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดกาฬสินธุ์	5	15.15
2	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดนครพนม	1	3.03
3	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดมุกดาหาร	1	3.03
4	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดยโสธร	5	15.15
5	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดร้อยเอ็ด	3	9.09
6	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดเลย	4	12.12
7	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดสกลนคร	2	6.06
8	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดหนองคาย	1	3.03
9	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดหนองบัวลำภู	1	3.03
10	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดอำนาจเจริญ	2	6.06
11	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดอุดรธานี	1	3.03
12	กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่จังหวัดอุบลราชธานี	7	21.21
	รวม	33	100

จากตารางที่ 3.2 กลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ จำนวนทั้งสิ้น 33 กลุ่ม ตอบแบบสอบถาม จำนวน 33 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100 ผลจากการศึกษาความคิดเห็นกลุ่มผู้ผลิตงานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดดังตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	20	60.61
หญิง	13	39.39
ช่วงอายุเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
20-30 ปี	1	3.03
31-40 ปี	4	12.12
41-50 ปี	4	12.12
51-60 ปี	9	27.27
61 ปี ขึ้นไป	15	45.45
สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ประธานกลุ่ม	20	60.61
รองประธานกลุ่ม	2	6.06
เลขาฯ กลุ่ม	1	3.03
เหรัญญิก	1	3.03
สมาชิก	6	18.18
อื่นๆ	3	9.09
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	8	24.24
5,001-10,000 บาท	6	18.18
10,001-15,000 บาท	4	12.12
15,001-20,000 บาท	3	9.09
20,001-25,000 บาท	2	6.06
25,001 บาท ขึ้นไป	10	30.30

จากตารางที่ 3.3 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 33 คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 60.61 และเพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุเฉลี่ย 61 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.45 มีสถานะเป็นประธานกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 60.61 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.30

ตารางที่ 3.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ที่ลูกค้านิยมซื้อ	จำนวน	ร้อยละ
ของที่ระลึก	7	21.21
ของใช้	33	100
ของตกแต่ง	6	18.18
แบบติดผนัง	4	12.12
แบบแขวน	3	9.09
แบบตั้งพื้น	8	24.24
แบบตั้งโต๊ะ/แบบตั้งเดิม	23	69.70
รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำส่วนใหญ่ได้จาก	จำนวน	ร้อยละ
ออกแบบเอง	33	100
ลูกค้าออกแบบ	5	15.15
ส่วนราชการช่วยออกแบบให้	5	15.15
วัสดุที่ใช้ในการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
ไม้ไผ่อย่างเดียว	8	24.24
ไม้ไผ่ผสมผสานกับวัสดุธรรมชาติชนิดอื่น	24	72.73
ไม้ไผ่ผสมผสานกับวัสดุสังเคราะห์	7	21.21
ขนาดที่ตลาดต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
เล็ก	28	84.85
กลาง	33	100
ใหญ่	18	54.55
สีที่ใช้ทาผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่	จำนวน	ร้อยละ
สีเคมี	23	69.70
สีธรรมชาติ	18	54.55
ไม่ใช้	7	21.21
โทนสีที่ลูกค้านิยมซื้อ	จำนวน	ร้อยละ
สีฉูดฉาด	5	15.15
สีโทนอ่อน	25	75.76
สีโทนเข้ม	8	24.24

ตารางที่ 3.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

ลูกค้าที่นิยมซื้อส่วนใหญ่เป็นใคร	จำนวน	ร้อยละ
คนไทย	33	100
ชาวต่างประเทศ	3	9.09
นักท่องเที่ยว	10	30.30
คนทั่วไป	30	90.91
ร้านค้า	0	0
ร้านอาหาร	0	0
โรงแรม	1	3.03
สปา	2	6.06
อื่นๆ	2	6.06
การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่	จำนวน	ร้อยละ
ที่กลุ่ม/ร้าน	28	84.85
พ่อค้าคนกลางมารับซื้อ	13	39.39
ลูกค้าสั่ง	15	45.45
ตามงานแสดงสินค้า	10	30.30
ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ที่ลูกค้านิยมซื้อ/ขายได้	คะแนน	อันดับ
กระติบข้าว	105	1
ก่องข้าว	15	12
แก้วนํ้า	13	16
ชุดโต๊ะ-เก้าอี้รับแขกไม้ไผ่	51	3
เก้าอี้เปเลสำหรับนั่งพักผ่อน	13	16
แคร่/เตียงไม้ไผ่	43	5
โคมไฟ	41	6
กระเป่าไม้ไผ่	46	4
หมอนสมุนไพร	12	19
กะหยั่ง	17	10
เสื่อไม้ไผ่	8	21
เข็มขัด	6	26
กล่องทิชชู	33	7

ตารางที่ 3.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์ไม้ไฟที่ลูกค้านิยมซื้อ/ขายได้ (ต่อ)	คะแนน	อันดับ
กล่องอเนกประสงค์	14	14
กระปุกอมสิน	13	16
มวยนึ่งข้าว	53	2
หวดนึ่งข้าว	14	14
ตะกร้า	21	9
เยือกใส่น้ำ	7	22
แจกัน	29	8
บันได	7	22
ข้อง	16	11
ไซ	15	12
นาฬิกาไม้ไฟ	7	22
ฉากกั้น	6	27
ตุ๊กตา	10	20
กระท่อม	6	27
พาน	6	27
ชิงช้า	6	27
กระเป๋ียน	5	31
ปิ่นโต	5	31
ที่แขวนผ้า	5	31
ที่ใส่ปากกา	7	22
ที่ใส่ซอง	4	34
ชั้นวางของ	4	34
สุม	4	34
กระดัง	3	37
ที่ใส่ขวด	1	38
อื่นๆ ตามสั่ง	7	22

ตารางที่ 3.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

ลำดับความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่	คะแนน	อันดับ
ราคา	147	3
ประโยชน์ใช้สอย	178	1
รูปทรง	105	4
ความประณีต	156	2
สี	78	6
ขนาด	86	5
อื่นๆ	8	7

จากตารางที่ 3.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ พบว่า ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ที่ลูกค้านิยมซื้อส่วนใหญ่ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จำพวกของใช้ คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้านิยมซื้อส่วนใหญ่เป็นแบบตั้งโต๊ะ/แบบตั้งเดิม คิดเป็นร้อยละ 69.70 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำส่วนใหญ่ได้จากผู้ผลิตออกแบบเอง คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

วัสดุที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่ผู้ผลิตใช้ไม้ไผ่ผสมผสานกับวัสดุธรรมชาติชนิดอื่น คิดเป็นร้อยละ 72.73 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขนาดที่ตลาดต้องการส่วนใหญ่ต้องการผลิตภัณฑ์กลาง คิดเป็นร้อยละ 33 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สีที่ใช้ทาผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้สีเคมี คิดเป็นร้อยละ 69.70 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

โทนสีที่ลูกค้านิยมซื้อส่วนใหญ่นิยมสีโทนอ่อน คิดเป็นร้อยละ 75.76 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ลูกค้าที่นิยมซื้อส่วนใหญ่เป็นคนไทยทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 90.91 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ส่วนใหญ่จำหน่ายที่กลุ่ม/ร้าน คิดเป็นร้อยละ 84.85 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ที่ลูกค้านิยมซื้อ/ขายได้ อันดับหนึ่งคือ กระติบข้าว อันดับสองคือ มวนึงข้าว อันดับสามคือ ชุดโต๊ะ-เก้าอี้รับแขกไม้ไผ่ และอันดับสุดท้ายคือ ที่ใส่ขวด

ลำดับความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ อันดับ 1 คือ ประโยชน์ใช้สอย อันดับสองคือ ความประณีต อันดับสามคือ ราคา และอันดับสุดท้ายคือ อื่นๆ เช่น ลวดลาย

ตารางที่ 3.5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่

การสืบทอดงานฝีมือ	จำนวน	ร้อยละ
เรียนรู้ด้วยตนเอง	12	36.36
สืบทอดกันมาในครอบครัวตั้งแต่บรรพบุรุษ	19	57.58
ถ่ายทอดกันเองในกลุ่ม	5	15.15
ส่วนราชการให้ความช่วยเหลือ	5	15.15
อื่นๆ	0	0
งานไม้ไผ่ในปัจจุบันมีความจำเป็นต่อการใช้งานในชีวิตประจำวันมากน้อยเพียงใด	จำนวน	ร้อยละ
มีความจำเป็นมาก	31	93.94
มีความจำเป็นปานกลาง	2	6.06
มีความจำเป็นน้อย	0	0
ไม่มีความจำเป็นเลย	0	0
ความยาก-ง่ายในการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	23	69.70
ยุ่งยากซับซ้อน	10	30.30
เน้นปริมาณ	7	21.21
เน้นความละเอียดประณีต	33	100
ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้	จำนวน	ร้อยละ
การอบรมคว้น	20	60.61
การรวมคว้นไผ่เจดสี	2	6.06
การต้ม	4	12.12
การแช่น้ำ	6	18.18
แช่กับน้ำมันโซล่า	1	3.03
การคัดไม้ไผ่	1	3.03
ตัดตามวัน/ตัดตามฤดู	2	6.06
ใส่ถุงมัตอย่างดี	1	3.03
ร่นไฟให้เนื้อไม้ไผ่เหนียว	1	3.03
ใช้ตัวไม้ไผ่สาน มอดไม่กิน	1	3.03

ตารางที่ 3.5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ (ต่อ)

วัสดุที่ใช้ในการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
ไม้ไผ่บ้าน	12	36.36
ไม้ไผ่ไร่	6	18.18
ไม้ไผ่ตง	5	15.15
ไม้ไผ่สีสุก	4	12.12
ไม้เฌียว	2	6.06
ไม้พุง	1	3.03
ไม้ซาง	1	3.03
ไม้ซ้างผา	1	3.03
ไม้ไผ่ซ้างไฟ	2	6.06
ไม้ไผ่เลี้ยง	1	3.03
ไม้ไผ่บง (ไม้ไผ่ตัน)	3	9.09
ไม้ไผ่ไล่หวาน	1	3.03
หวาย	5	15.15
เครื่องมือ	2	6.06
ก้านตาล	2	6.06
ไม้ยอป่า	2	6.06
ไม้มะม่วง	3	9.09
อื่นๆ เช่น หนัง ผ้า กาว	2	6.06
แหล่งวัสดุ	จำนวน	ร้อยละ
ปลูกเอง	11	33.33
หาตามป่าเขา	9	27.27
ซื้อขายกันเอง	13	39.39
ซื้อจากแหล่งอื่น	12	36.36
ปริมาณวัสดุที่ใช้ในการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
เพียงพอ	29	87.88
ไม่เพียงพอ	4	12.12

จากตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่พบว่า

การสืบทอดงานฝีมือ ส่วนใหญ่สืบทอดกันมาในครอบครัวตั้งแต่บรรพบุรุษ คิดเป็นร้อยละ 57.58 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความจำเป็นต่อการใช้งานในชีวิตประจำวัน พบว่า มีความจำเป็นมาก คิดเป็นร้อยละ 93.94 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความยาก-ง่ายในการผลิต พบว่า ไม่ยุ่งยากซับซ้อน คิดเป็นร้อยละ 69.70 และ เน้นความละเอียดประณีต คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีการอบรมคว้น คิดเป็นร้อยละ 60.61 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

วัสดุที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่ผู้ผลิตใช้ไม้ไผ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
แหล่งวัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่ได้จากการซื้อขายกันเอง คิดเป็นร้อยละ 39.39 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ปริมาณวัสดุที่ใช้ในการผลิต พบว่า ยังมีปริมาณเพียงพอต่อการผลิต คิดเป็นร้อยละ 87.88 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3.6 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่

สถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ท่านคิดว่ามีผลกระทบต่อ งานหัตถกรรมไม้ไผ่มากน้อยเพียงใด	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	19	57.58
มาก	3	9.09
ปานกลาง	1	3.03
น้อย	0	0
ไม่ส่งผลกระทบเลย	10	30.30
นโยบายภาครัฐในปัจจุบัน ท่านคิดว่ามีผลกระทบต่อ งานหัตถกรรมไม้ไผ่มากน้อยเพียงใด	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	19	57.58
มาก	3	9.09
ปานกลาง	2	6.06
น้อย	0	0
ไม่ส่งผลกระทบเลย	9	27.27

ตารางที่ 3.6 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ (ต่อ)

ส่วนราชการให้ความช่วยเหลือท่านในด้านใดบ้าง	จำนวน	ร้อยละ
อบรมให้ความรู้	17	51.52
ศึกษาดูงาน	5	15.15
ฝึกทักษะปฏิบัติ	4	12.12
สนับสนุนงบประมาณ	12	36.36
สนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์	10	30.30
หาแหล่งจำหน่าย	6	18.18
อื่นๆ	4	12.12
สิ่งที่ส่วนราชการให้ความช่วยเหลือนั้น ตรงกับความ ต้องการของท่านหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ตรงกับความต้องการ	16	48.48
ไม่ตรงกับความต้องการ	12	36.36
อื่นๆ	5	15.15
สิ่งที่ส่วนราชการให้ความช่วยเหลือนั้น สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ได้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ประยุกต์ใช้ได้มาก	15	45.45
ประยุกต์ใช้ได้ปานกลาง	5	15.15
ประยุกต์ใช้น้อย	5	15.15
ประยุกต์ใช้ไม่ได้เลย	4	12.12
อื่นๆ	4	12.12
ท่านต้องการให้ส่วนราชการช่วยเหลือท่านในด้านใดบ้าง	จำนวน	ร้อยละ
อบรมให้ความรู้	14	42.42
ศึกษาดูงาน	3	9.09
ฝึกทักษะปฏิบัติ	2	6.06
สนับสนุนงบประมาณ	22	66.67
สนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์	12	36.36
สร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จัก	4	12.12
หาแหล่งจำหน่าย	9	27.27
อื่นๆ	5	15.15

ตารางที่ 3.6 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ (ต่อ)

ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลต่อการพัฒนางานไม้ไผ่หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มีผล	22	66.67
ไม่มีผล	11	33.33
หากมีการพัฒนาวัสดุทดแทน ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม	4	12.12
ไม่เหมาะสม	29	87.88
ท่านคิดว่าผู้ซื้อมีค่านิยมในการใช้ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่อย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
มีความงาม	28	84.85
เป็นวัสดุธรรมชาติ	33	100
มีความปลอดภัยต่อการใช้งาน	11	33.33
มีรูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน	6	18.18
อื่นๆ	4	12.12
จุดเด่นที่พบในงานไม้ไผ่	จำนวน	ร้อยละ
เป็นวัสดุธรรมชาติ	20	60.61
มีความปลอดภัยต่อการใช้งาน ไม่เป็นพิษภัยต่อมนุษย์	5	15.15
หาได้ในท้องถิ่น	6	18.18
มีความงามในตัวเองตามธรรมชาติของไม้ไผ่	7	21.21
สามารถผลิตเป็นเครื่องใช้ได้หลากหลายประเภท	1	3.03
ใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน	7	21.21
คนนิยมใช้	1	3.03
มีความประณีต	2	6.06
มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	1	3.03
จุดด้อยที่พบในงานไม้ไผ่	จำนวน	ร้อยละ
มอด รา	27	81.82
ผลิตภัณฑ์แตกเสียหาย	1	3.03
ข้อจำกัดในเรื่องความยาวของปล้อง	1	3.03
กำหนดสีได้ไม่เยอะ	1	3.03
ไม่มีความเห็น	3	9.09

ตารางที่ 3.6 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
การแก้ไขปัญหาอด ร	17	51.52
อยากให้พัฒนาเตาอบรมควัน	1	3.03
การจำหน่ายไม่สม่ำเสมอ ขาดช่องทางการจำหน่าย	8	24.24
แก้ปัญหาไม้ไผ่แตก	1	3.03
เศรษฐกิจไม่ดี ขายสินค้าไม่ได้	1	3.03
ผลิตได้ราคาต่ำ พ่อค้าคนกลางกดราคา	3	9.09
เงินทุนน้อย ต้องการให้รัฐบาลสนับสนุน	1	3.03
อยากให้ส่วนราชการช่วยเรื่องพันธุ์ไม้	2	6.06
บรรจุภัณฑ์	1	3.03
ผลิตไม่ทันกับความต้องการของพ่อค้าคนกลาง สั่งเยอะๆ ไม่ได้ ทำไม่ทัน	2	6.06
อยากให้รณรงค์ใช้สิ่งของจากธรรมชาติ	1	3.03
ปัญหาในเรื่องหาผู้สืบทอดงานฝีมือ	2	6.06
ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่เหมาะสม	3	9.09
อยากให้ส่วนราชการช่วยยกระดับสินค้า มีการออกแบบ ใหม่ สร้างมูลค่าเพิ่มให้มากขึ้น	4	12.12
ขาดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างแบรนด์ให้กับ สินค้า	1	3.03
ปัญหาเศรษฐกิจโลก ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศ เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดที่ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยว	1	3.03

จากตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่พบว่า

สถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีผลกระทบต่องานหัตถกรรมไม้ไผ่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.58 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

นโยบายภาครัฐในปัจจุบันมีผลกระทบต่องานหัตถกรรมไม้ไผ่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.58 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนราชการส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือในด้านอบรมให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 51.52 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่วนราชการให้ความช่วยเหลือนั้นส่วนใหญ่ตรงกับความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 48.48 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่วนราชการให้ความช่วยเหลือนั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้มาก คิดเป็นร้อยละ 45.45 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ผลิตส่วนใหญ่ต้องการให้ส่วนราชการช่วยเหลือในด้านการสนับสนุนงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ผลิตเห็นว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลต่อการพัฒนางานไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

หากมีการพัฒนาวัสดุทดแทน ผู้ผลิตเห็นว่าไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 87.88 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ผลิตเห็นว่าผู้ซื้อมีค่านิยมในการใช้ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่เนื่องจากเป็นวัสดุธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

จุดเด่นที่พบในงานไม้ไผ่ ผู้ผลิตส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นวัสดุธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 60.61 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

จุดด้อยที่พบในงานไม้ไผ่ ผู้ผลิตส่วนใหญ่เห็นว่า มีปัญหาเรื่องมอด รา คิดเป็นร้อยละ 81.82 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ ผู้ผลิตส่วนใหญ่เห็นว่า ควรหาวิธีการแก้ไขปัญหามอด รา คิดเป็นร้อยละ 51.52 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.4 สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน

ผู้วิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่เกี่ยวข้องกับงานหัตถกรรมไม้ไผ่ที่อยู่ในวิถีชีวิต ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่แก้ปัญหาหมอดและราโดยใช้วิธีการอบรมควัน ซึ่งมีหลายวิธีการ เช่น การรมควันกลางแจ้ง การรมควันโดยใช้เตารมควันขนาดเล็ก การรมควันโดยใช้เตารมควันขนาดใหญ่ เนื่องจากวิธีการอบรมควันโดยใช้ไฟอ่อนๆ เป็นการทำให้เนื้อไม้ไผ่แห้ง ให้สีสนสวยงามตามธรรมชาติ และกลิ่นที่ได้จากการรมควันช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับมอดได้ค่อนข้างดีในระดับหนึ่ง ซึ่งใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน บางผลิตภัณฑ์ทำได้ทีละอัน หรือทีละหลายๆ อัน ขึ้นอยู่กับวิธีการอบรมควันและขนาดของเตาอบรมควัน แต่มีอัตราความเสี่ยงเกี่ยวกับไม้ไผ่หรือผลิตภัณฑ์ไหม้เสียหายได้ในระหว่างรมควัน หากไม่สามารถควบคุมระบบการเผาไหม้ได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งอาจส่งผลให้ไม้ไผ่หรือผลิตภัณฑ์ไหม้เสียหายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์จำพวกเครื่องจักสาน กว่าจะสานเสร็จได้ต้องใช้เวลาและความตั้งใจ หากเกิดการไหม้เสียหายก็เป็นที่น่าเสียใจและเสียดายของผู้ผลิต

2) ปัจจัยในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน ช่วงระหว่าง ปี พ.ศ. 2544-2551 ที่มีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ (1) ปัจจัยภายใน พบว่า การสืบทอดงานฝีมือ ผู้ผลิตส่วนใหญ่สืบทอดงานฝีมือต่อกันมาในครอบครัวตั้งแต่บรรพบุรุษ งานไม้ไผ่ในปัจจุบันมีความจำเป็นต่อการใช้งานในชีวิตประจำวันมาก กระบวนการผลิตไม่ยุ่งยากซับซ้อน วัสดุมีปริมาณเพียงพอต่อการผลิต และ (2) ปัจจัยภายนอก พบว่า สถานะเศรษฐกิจมีผลกระทบต่องานหัตถกรรมไม้ไผ่อยู่ในระดับมากที่สุด นโยบายภาครัฐมีผลกระทบต่องานหัตถกรรมไม้ไผ่อยู่ในระดับมากที่สุด การให้ความช่วยเหลือของส่วนราชการส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือด้านการอบรมให้ความรู้ สิ่งที่ส่วนราชการให้ความช่วยเหลือนั้นตรงกับความต้องการของผู้ผลิตและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้มาก ผู้ผลิตส่วนใหญ่ต้องการให้ส่วนราชการช่วยเหลือในด้านการสนับสนุนงบประมาณ สภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลต่อการพัฒนางานไม้ไผ่ หากมีการพัฒนาวัสดุทดแทนผู้ผลิตส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เหมาะสม ผู้ผลิตส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ซื้อมีค่านิยมในการใช้ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่เนื่องจากเป็นวัสดุธรรมชาติ

3) รูปแบบการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน ทั้งจุดเด่น จุดด้อย และแนวทางพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน พบว่า จุดเด่นที่พบในงานไม้ไผ่ผู้ผลิตส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นวัสดุธรรมชาติ จุดด้อยที่พบในงานไม้ไผ่ ผู้ผลิตส่วนใหญ่เห็นว่า มีปัญหามอด รา ไม่ว่าจะเป็นไม้ไผ่มาใช้ประโยชน์ในลักษณะใดมักจะมีปัญหาในการใช้วัสดุเหมือนกันคือ การเกิดมอดและรา เพราะเนื้อของไม้ไผ่ประกอบ ด้วยแป้งและน้ำตาล ซึ่งเป็นอาหารอย่างดี หากสามารถรักษาไว้ได้ หรือผ่านการใช้งานนานหลายปี ก็จะสามารถพ้นจากสภาวะการทำลายของมอดได้ เพราะสารอาหารดังกล่าวได้หมดไปจากเนื้อไม้ไผ่แล้ว และข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในภาคอีสาน ผู้ผลิตส่วนใหญ่เห็นว่า ควรศึกษาหาวิธีการแก้ไขปัญหามอด รา ควบคู่ไปด้วย แม้ว่าในทางวิทยาศาสตร์จะมีสารเคมีหลายชนิดที่สามารถป้องกันได้ แต่ก็ไม่ใช่ที่นิยมของชาวบ้าน เพราะปัญหาผลกระทบจากสารเคมีที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์ที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ และผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ผลิต/ผู้บริโภคเอง

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการศึกษาแนวทางในการพัฒนาเตารมควัน ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในวิธีกำจัดมอดและแมลงต่อไป